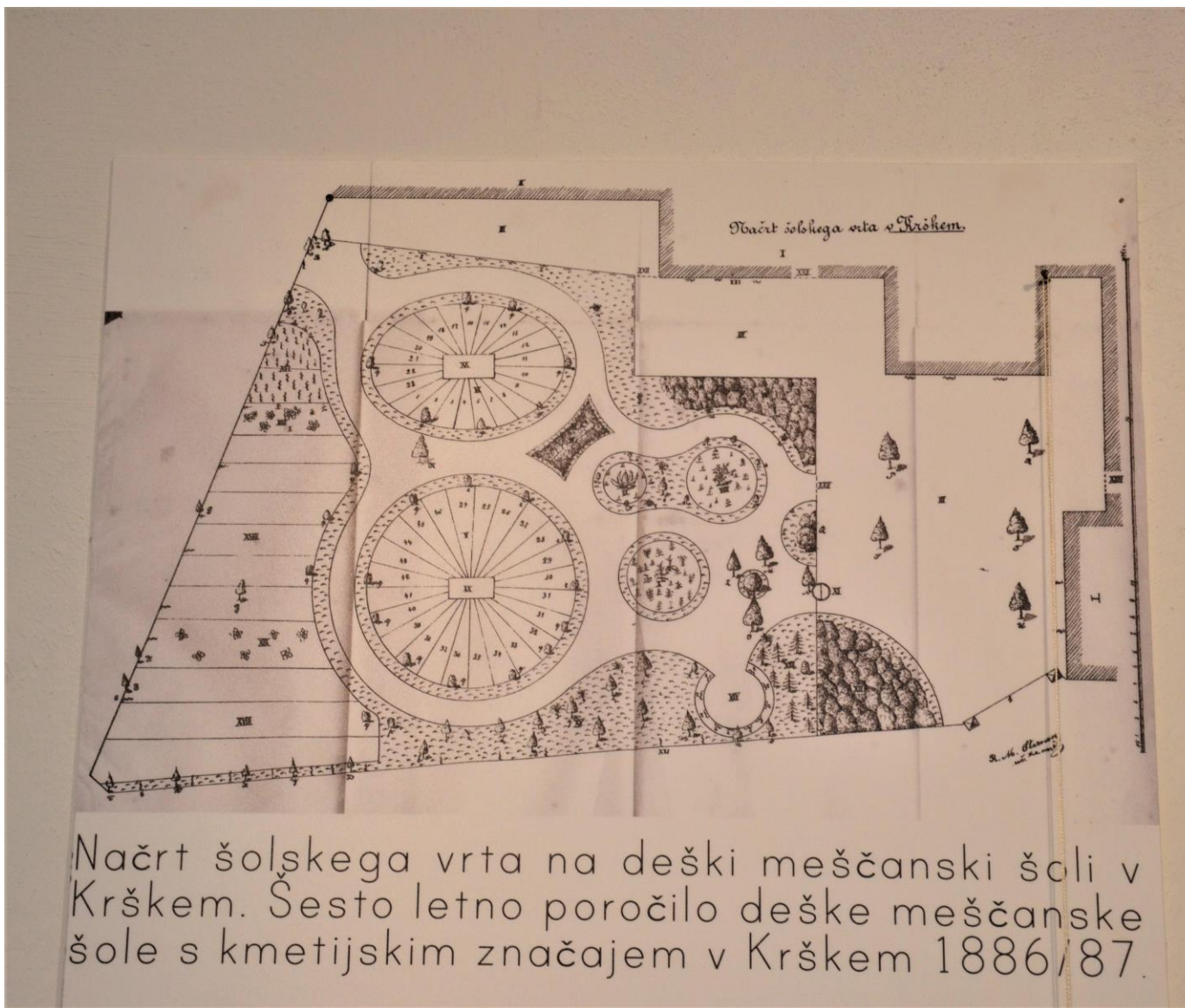

Šolski vrtovi v Pomurju danes in jutri

Ambrožič-Dolinšek, J., Katalinič, D., Utroša, P.

Fakulteta za naravoslovje in matematiko, Oddelek za biologijo,
Pedagoška fakulteta, Oddelek za razredni pouk, Maribor, Slovenija

<http://www.sokolskidom.si/dogodek/104952>

ŠOLSKI MUZEJ, ga. Ribarič, UČILNICA V NARAVI - ŠOLSKI VRT VČERAJ, DANES, JUTRI

<http://www.ssolski-muzej.si/slo/exhibits.php?item=248>

<https://museums.eu/article/details/121587/ucilnica-v-naravi-solski-vrt-vcera-j-danes-jutri#>

<http://blog.posadi.si/solski-vrtov-vcera-j-danes-jutri/>

Utroša, 2017

Utroša, 2017

Utroša, 2017

Naravoslovne vsebine iz učnih načrtov prvega in drugega triletja, ki vključujejo dejavnosti povezane s šolskim vrtom

Tematski sklop	Razred	Vsebine
Prostor	2. razred	- Osnovni geografski pojmi: obdelovalne površine (polje, njiva, travnik, sadovnjak)
Živa bitja	1. razred	- Rastline in živali - Pogoji za življenje rastlin (svetloba, voda in rudninske snovi)
	2. razred	- Razvoj rastline - Vrt - Pogoji za življenje rastlin (svetloba, voda in rudninske snovi)
	3. razred	- Življenjski krog (rojstvo, rast, razvoj, smrt, razkrajanje)

Naravoslovne vsebine iz učnih načrtov prvega in drugega triletja, ki vključujejo dejavnosti povezane s šolskim vrtom

Tematski sklop	Razred	Vsebine
Človek	5. razred	- Zdrava prehrana - Izvor in pridelava hrane
Živa bitja	4. razred	- Rastline s cvetovi in brez cvetov - Drevesne in grmovne vrste v ožjem okolju
	5. razred	- V rastlinah nastaja hrana

Učni načrt: Program osnovna šola. Naravoslovje in tehnika, 2011).

Analiza stanja oziroma pridobitev in predstavitev stanja šolskih vrtov v Pomurju ter priprava napotkov za izboljšave

Raziskavo smo izvedli v dveh ločenih delih, z dvema anketnima vprašalnikoma (2017):

1. spletnega anketnega vprašalnika, kjer je sodelovalo 38 pomurskih osnovnih šol,
2. nstrukturiranim intervju, kjer je vzorec zajemal 9 pomurskih osnovnih šol ter fotografiranje vrtov.

Raziskovalni vzorec

Neslučajnostnem priložnostnem vzorcu pomurskih osnovnih šol v letu 2016/17. Pomurske šole predstavljajo 8,4 % celotne populacije šol v Sloveniji, teh je skupno 454. Anketirane šole predstavljajo 23,7 % vseh udeleženih pomurskih šol.

Šolski vrt deluje na polovici (19) anketiranih pomurskih šolah.

Izmed 19. šol, smo pozitivne odzive prejeli od devetih šol (47,4 %). Na teh šolah smo v nadaljevanju opravili intervju s fotografiranjem vrta. Nekaj več kot polovica (52,6 %), skupaj torej 10 osnovnih šol, ki imajo šolski vrt, ni bilo pripravljeno sodelovati v raziskavi.

Razlogih za nedelovanje šolskega vrta na pomurskih osnovnih šolah

Odgovor	f %
Prostorski razlogi	57,1
Drugo	19,0
Finančni razlogi	14,3
Nezanimanje šole	4,8
Preobremenjenost učiteljev	4,8
Nepomembnost šolskega vrta	0,0
Težave z zunanjimi sodelavci	0,0
Premajhna usposobljenost učiteljev	0,0

Vrsta šolskega vrta

Odgovor	f %
Ekološki	41,7
Okrasni	33,3
Naravoslovni	25,0

Namen šolskega vrta

Odgovor	f %
Pedagoški	44,4
Pedagoški in sprostitev	33,3
Pedagoški in podaljšano bivanje	11,1
Pedagoški, sprostitev, vzgojni namen, rekreacija, neformalna srečanja	11,1

Vključenost šolskega vrta v redni pouk

Vključenost v redni pouk in drugo vzgojno-izobraževalno delo

Opazovanje

Praktično delo in urejanje

Drugo: dnevi dejavnosti, podaljšano bivanje, sprostitev

Zelišča: ognjič, luštrek, sivka, rožmarin, žajbelj, šetraj, hermelika, meta, melisa, origano, pelin, materina dušica, drobnjak, dobra misel
Zelenjava: zelje, špinača, redkvice, rdeča pesa, grah, korenje, solata, čebula, česen, zelena
Grmičevje: maline, goji jagode, aronija, robide, ribez
Rože: sončnice, brkati klinčki
Drevesa
Zelišča: ognjič, sivka, timijan
Zelenjava: paradižnik, fižol, paprika, zelena, peteršilj
Grmičevje: maline, jagode, ribez, borovnice
Drevesa
Zelišča: limonin timijan, kamilice, bazilika, ognjič, melisa, netresk, drobnjak, majaron
Zelenjava: solata, redkvice, kumare, paprika, paradižnik, rdeča pesa, peteršilj, čebula, bučke, rukola, korenje
Grmičevje: borovnice, maline, ribez
Zelišča: sivka, žajbelj, rožmarin, timijan
Zelišča: meta, melisa, hermelika, ognjič, jagode
Zelišča: meta, melisa, timijan
Zelenjava: čebula, rukola, paradižnik, kumare, fižol, peteršilj
Drevesa
Zelišča: melisa, timijan, origano, boreč, pegasti badelj, luštrek
Zelenjava: paprika, paradižnik, grah, peteršilj
Rože
Zelišča (na stoli in katedru): sivka, ognjič, rožmarin, stevija, luštrek, melisa, meta, peteršilj, žajbelj, origano, timijan, bazilika
Zelenjava (mize): redkev, bučke, paradižnik, paprika, blitva, špinača, čebula, solata
Zelišča: žajbelj, majaron, ognjič, luštrek, drobnjak, melisa, meta
Zelenjava: korenček, fižol, zelena, bučke, blitva, kumare, paprika, paradižnik, cvetača, por

Manjše šole pogosteje vrtnarijo

Odgovor	F	f %
Majhna šola (od 0 do 199 učencev)	5	55,6
Velika šola (od 200 do 600 učencev)	4	44,4

Odgovor	f	f %
Malo zaposlenih (od 0 do 39)	6	66,7
Veliko zaposlenih (od 40 do 80)	3	33,3

Odgovor	f	f %
Razredni učitelj	6	66,7
Predmetni učitelj	2	22,2
Razredni in predmetni učitelj	1	11,1

Čebelnjak ima manj kot polovica intervjuvanih osnovnih šol (44,4 %).

Razlogi za ureditev šolskega vrta:

- projekti (33,3 %) in urejenost okolice (33,3 %),
- ozaveščenost o pomembnosti narave je razlog na dveh šolah (22,2 %),
- projekti in urejenosti okolice je razlog na eni izmed šol (11,1 %).

Vključenost v projekte:

Ekošola (1), sledi Zdrava šola (2), Šolski ekovrt (3), Shema šolskega sadja in zelenjave (4), Zdrav življenjski slog (5), Tradicionalni slovenski zajtrk (6), Turizmu pomaga lastna glava (7) in Uživajmo v zdravju (8).

ZAKLJUČKI:

Z raziskovanjem šolskih vrtov smo želeli pohvaliti tiste, ki se s tem že aktivno ukvarjajo in spodbuditi ostale da se jim priključijo.

Šolam, ki so bile pripravljene sodelovati in nam predstaviti svoje šolske vrtove, moramo pohvaliti, saj je njihovo delo prostovoljno in brez posebnih smernic iz kurikuluma.

Ugotavljamo, da si redki učitelji upajo izstopiti iz okvirjev, ki jih narekujejo učni načrti posameznih predmetov in vključiti šolski vrt v učni proces.

Šole pogrešajo spodbude, smernice, načrte izvedbe, dolgorčne projekte povezane s šolskimi vrtovi s strani Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Šolski vrt bi bilo nujno vključiti v učne načrte naravoslovnih predmetov.

Hvala za pozornost

Iskrena hvala šolam, ki so bile pripravljene sodelovati v raziskavi!

Raziskavo je sofinanciralo Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. znotraj raziskovalnega programa »Raziskave za zagotavljanje varne hrane in zdravja«, P1-0164, ki poteka na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru pod vodstvom D. Škorjanca.